

1. שבת קמה: משנה וגמרא עד "ואמר רב ספרא זימנא"

משנה. כל שבא בחמין מערב שבת - שורין אותו בחמין בשבת. וכל שלא בא בחמין מערב שבת - מדיחין אותו בחמין בשבת. חוץ מוהמליח הישן (ודגים מלוחין קטנים) וקוליים האיספנין, שהדחתן זו היא גמר מלאכתן
גמרא. כגון מאי? - אמר רב ספרא: כגון תרנגולתא דרבי אבא

2. שבת לד. "אמר רבא מפני מה" עד "אמר ליה אביי"

אמר רבא פני מה אמרו **אין** טומנין בדבר המוסיף הבל ואפילו מבעוד יום - גזירה שמא יטמין ברמץ שיש בה גחלת
ורש"י ד"ה משחשכה

משחשכה - כדתנן במתניתין: וטומנין את החמין, טעמא - דספק חשכה, הא ודאי חשכה - אין טומנין, וסתם הטמנה בדבר שאינומוסיף הבל, דאילו בדבר המוסיף הבל - אפילו מבעוד יום אסור, כדתנן בפרק ד' / בשבת / (**מז, ב**) אין טומנין לא בגפת כו' גזירה שמאימצא קדרתו שנצטננה כשירצה להטמינה, וירתיחנה תחילה, ונמצא מבשל בשבת

3. ר"ן שבת כב. (בדפי הרי"ף) ד"ה והרב ר' יונה ז"ל

והרב ר' יונה ז"ל כתב בלשון הזה ומכשלה גדולה תחת יד קצת העם שטומנין קומקום של מים חמין ליתן לתוך הקדרה בשבתכשהתבשיל מצטמק ופעמים שהאחד אין יד סולדת בו והאחר יד סולדת בו ומתבשל זה בזה ונמצאו מבשלין בשבת ואפילו אם שניהם יד סולדת בהם איכא מאן דאמר בירושלמי עירו אינה ככלי ראשון וכשמערין המים לאלתר שיצאו מן הכלי אף על פי שהורותחין פסק כח רתיחתן מלבשל כדין כלי שני שאינו מבשל ומתבשלין בתוך כלי ראשון ומים מבושלין אם פסקה רתיחתן יש בהןמשום בישול אלו דבריו ז"ל ולא ידעתי מנין לו שהרי כל שבא בחמין מלפני השבת שורין אותו בחמין בשבת אע"פ שהוא צונן גמורולא ידעתי הפרש בין מים מבושלין למבושל אחר וצריך עיון ובדיקה

4. שלחן ערוך ורמ"א או"ח שי"ח, ד'

תבשיל שנתבשל כל צרכו, * (**כב**) **יא** יש בו משום (**כג**) בישול * (**כד**) אם **יב** נצטנו. הגה: **יג** <ד> וי"א דוקא אח מאטמה (**כה**) ויפה לו (רריוירוחח ח"ג): ואם לא

נתבשל כל צרכו, ואפילו נתבשל (כו) כמאכל ב"ד = בן דרוסאי, * שיין
בו בישול * (כז) אפילו בעודו רותח; (כח) וה"מ שיש בו בישול אחר
בישול, בתבשיל שיש בו (כט) מרק, (ל) אבל דבר (לא) שנתבשל כבר,
(לב) והוא יבש, (לג) יד מותר לשרותובחמין בשבת. ואם הוא דבר יבש
שלא נתבשל מלפני השבת, אין שורין (לד) אותו בחמין בשבת אבל
(לה) טו מדיחים אותו בחמין בשבת, * (לו) <ה> חוץ מן המליח הישן ומן
הדג שנקרא * קולייס האספנין שאינם צריכים בישול אלא מעט * (לז)
והדחתן * היאגמר מלאכתן. הגה: * (לח) וה"ה טז כל דבר קשה שאינו ראוי לאכול
כלל בלא שרייה, (לט) דאסור לשרותו בשבת, * דהוי גמר מלאכה. (הגהות מרדכי
ומשנה ברורה ס"ק כ"ג

כג) בישול - וע"כ אסור [לב] מן התורה להניח התבשיל הזה בשבת
במקום חם [לג] שהיד סולדת בו ולערב אותו בתבשיל רותחבכלי שני יש
להקל

5. שלחן ערוך ורמ"א אור"ח שי"ה ט"ו

דבר שנתבשל (צג) כ"צ * והוא יבש שאין בו מרק, לח מותר להניחו (צד)
כנגד המדורה אפי' במקום שהיד סולדת בו. הגה: (צה) ואפי' נצטנן כבר. אבל אם
הוא (צו) רותח, אפילו בדבר שיש בו מרק, מותר. (צז) ויש מקילין לומר דכל שאין נותנו (צח) ע"ג
האש או הכירה ממש רק סמוך לו, לט אפילו [לה] נצטנן, מותר (המגיד פרק כ"ו). ונהגו להקל
בזה (צט) אם לא נצטנן לגמרי, וכמו שכתבתי לעיל סי' רנ"ג

6. אגרות משה אור"ח חלק ד', סימן ע"ד בשול אותיות ב', ה', ז', ט', י"ט

(ב) מהו טעם הרמ"א /או"ח/ (שי"ח סט"ו) בדבר שיש בו מרק שכ' ונהגו
להקל אם לא נצטנן לגמרי, ומהו שיעור זה. תשובה: טעם הרמ"א משום
שסובר לדינא כהרמב"ם והרשב"א דאין בשול אחר בשול גם בלח אבל
מחמירין כשנצטנן לגמרי. ושיעור החמימות שצריך להיות בלח
להרמ"א הוא שראוי לאכול לאלו שרוצין לאכול חמין כדכתב בש"ע
הגר"ז ס"ט. ומה שהביא כתר"ה מאג"ט ס"ק י"ד דכשראוי עדיין לקצת
בנ"א = בני אדם = לאכול מחמת חמימותו כבר יצאנו מחשש
איסורדאורייתא ובדרבנן סמכינן על הפוסקים דלא מחלקין בין לח
ויבש, לא מובן כלל דבלא נתבשל מתחלה אלא פחות מיד סולדת
אףשהוא בחום גדול הראוי לאכילת חמין חייב כשישלים לבשל עד
שיהיה יד סולדת. וממילא להסוברים דיש בשול אחר בשול
בלחכשנצטנן חייב אף אם נצטנן קצת שנעשה פחות מיד סולדת אף
שהוא עדיין חם טובא כראוי ועוד יותר מאכילת בנ"א חמין חייב, וא"כ
איך כתב דבראוי לאכול מחמת חמימותו לקצת בנ"א הוא רק בשול

מדרבנן וצ"ע בכוונתו

ה) האם מותר ליתן קעטשאפ בשבת על בשר רותח הנמצא בכלי שני, דיש כאן חומרות א' לחוש לדעת מהרש"ל (בש"ך יו"ד סי'צ"ד ס"ק ל' ומ"א סי' שי"ח ס"ק מ"ה) שדבר גוש חם חשב כ"ר = כלי ראשון = ב' לחוש שיש בישול אחר בישול בדבר לח (עי' רמ"א /או"ח/ סי' שי"ח סעי' ט"ו

ז) אוכל שרובו יבש ומיעוטו לח האם יש להחמיר שיש בו בישול אחר בישול אם נצטנן לגמרי. תשובה: הנה לא מובן חלוק בין רוב לח למיעוט לח מאחר דמיעוט הלח יתבשל כשהוא צונן, אשר על כן הוא הכרח לפרשכמשמעות הפמ"ג בסימן רנ"ג במשב"ז סקי"ג דברוב הוא מצטמק ויפה לו ובמיעוט הוא מצטמק ורע לו, שלכן יש לאסור כיון דרביספליגי על הרמ"א /או"ח/ סימן שי"ח סעיף ד' דכ' דדווקא במצטמק ויפה לו יש בישול אחר בישול. אבל בא"רנ"ג ס"ק מ"א במערה מים מכלי ראשון על טיי וקאווע /תה וקפה/ שעירו עליהם מע"ש = מערב שבת = שכבר נתבשלוליבש אין בו בשול אחר בשול ואף שנשאר קצת מים קרים הולכין אחר הרוב, הרי סובר דגם מצד לח ויבש הולכין אחר הרוב, ובסימון"ט במש"ס סק"ג כתב להוכיח מכ"ש דהולכין אחר הרוב בדבר לח ויבש, שגם לענין מצטמק ויפה לו ומצטמק ורע לו כשהן יחדבקדרה הולכין אחר הרוב, שא"כ אינו כהמשמעות בפמ"ג דלעיל ומתיר במיעוט לח, ואולי הוא מטעם דמעצם הדין גם בלח איןבשול אחר בשול, שלכן אין דין זה ברור ומהראוי להחמיר. ובשעת הדחק הגדול אולי יש להתיר

טז) בעשיית קפה נמס (איסטענט קאפע) מבשלים את הקפה ואח"כ מיבשים אותו באויר חם ביותר. האם משום זה יש להחשיבו כמבושל כ"צ = כל צורכו =, או שמא משום שאין טעמו כשנימוח בקרים דומה לטעמו כשנימוח בחמין י"ל שהוא כמש"נ בערה"ש סי'שי"ח סכ"ח גבי טיי שאף אם מבשלין אותו אין הבישול לבשלו אלא רק לעשותו פירא כדי שיהי' ראוי לבשלו, ומשום כך שייך בובישול. תשובה: פשוט שאם האמת שקפה נמס נתבשל במים אחר שקלו גרעיני הקפה הוא דבר מבושל אם בשלו כל צרכו. ומסתבר שהואאמת מדנמוח הקפה ונמס לגמרי וגם החום של שמונה מאות שבשביל זה נתיבש כל כך שנעשה אבק הוא ג"כ בשול, וממילא איןבשול אחר בשול דהא יבש הוא, ומה שמרגישים טעם אחר בקפה שנמוח במים קרים מקפה שנמוח במים רותחים אינו כלוםכדהוכחתי ממלח (לעיל ט"ו), מה שנסתפקת ע"פ

מש"כ בעה"ש בסעיף כ"ח דאפלו/דאפילו/ אם האמת דנתבשל הטיי הוא רקבשול לעשותו פירא, לא מובן כוונתו דאם אך היה בהטיי מעשה בשול ממש ודאי הוא בשול אף שהיה לעשות פירא, ואולי כוונתו שחזינון מזה שעלי הטיי לא סגי להו בבשול ההוא אלא הועיל בשול הראשון שמעתה יוכלו לבשל גם בבשול הזה שכל אחד עושה בביתו, וכתורמוס (שבת ע"ד) שמבשלין אותו ז' פעמים שלא נחשב מבושל כל צרכו עד שיתבשל כל מה שצריך, וזה ליכא בהקפה שנתבשל לגמרי. ומה שהביא השע"ת (שי"ח ס"ק כ') ממח"ב בשם זרע אמת שאסור לערות מכלי ראשון על צוקער/סוכר/ אף שמבשלין אותו אינו מטעם דאין הדרך לאכול בעיניה שמה בכך וגם ודאי הדרך גם לאכול בעיניה לתינוקות וגם לגדולים, רק שהוא מחמת שאין רוצים לאכול דבר מתוק הרבה דגם דבש אין אוכלין הרבה כדאיתא בקראי וכ"ש צוקער שעוד יותר מתוק, וא"כ בהכרח הוא מטעם אחר אולי נסתפק דשמא אינו מבושל או מחמת שלא ידוע לאינשי, וקפה נמס ידוע להאינשי שהוא מבושל, וגם כמדומני שנוהגין להיתר בצוקער כהפמ"א שמביא שע"ת שם. וכן משמע ממ"ב ס"ק ע"א

יט) האם מותר לערות מים מכ"ר לכלי שנותרו בו טיפי מים שנתבשלו ונצטננו. תשובה: הנה יש חלוק בין טפות מים שלא מיתוסף בזה שום הנאה אף לא בכמות שאף במים קרים שהוא בשול דאורייתא אין בזה איסור להערוך והרבה פוסקים דפסיק רישא דלא ניחא לו שרי אף לכתחלה, ובטפות מים שהוא פחות מכשיעור אפשר אין להחמיר, אבל מ"מ כתבתי באג"מ ח"א ס"ס צ"ג שיש לאסור. שלכן בהיו מים רותחין שנצטננו שמעצם הדין אין בשול אחר בשול דכן סוברין רוב הפוסקים ודאי לא שייך להחמיר בהטפות. ואם יש מים הרבה מבושלים שנצטננו יש לאסור לערות עליהו הרבה מים רותחין באופן שגם המים הצוננין יעשו רותחין כיון דהוא פסיק רישא דניחא לו

7. שבת יח: "ומאן תנא" עד "והשתא דאמר מר"

מאן תנא להא, דתנו רבנן: לא תמלא אשה קדרה עססיות ותורמסין ותניח לתוך התנור ערב שבת עם חשכה. ואם נתנן - למוצאי שבת אסורין בכדי שיעשו. כיוצא בו, לא ימלא נחתום חבית של מים ויניח לתוך התנור ערב שבת עם חשכה, ואם עשה כן - למוצאי שבת אסורין בכדי שיעשו. לימא בית שמאי היא ולא בית הלל! - אפילו תימא בית הלל, גזירה שמא יחתה בגחלים. - אי הכי, מוגמר וגפרית נמי לגזור! -

התם לא מחתי להו, דאי מחתי - סליק בהו קוטרא, וקשי להו. - אונין של פשתן נמי ליגזור! - התם, כיון דקשילהו זיקא - לא מגלו ליה. - צמר ליורה לגזור! - אמר שמואל: ביורה עקורה. - וניחוש שמא מגיס בה! - בעקורה וטוחה

8. רשב"א יח: ד"ה ואקשי ודלמא מגיס "ומהא דקא אמרינן ביורה" עד סוף דבריו

ומהא דקאמרינן ביורה עקורה וטוחה משמע דאפילו בעקורה איכא משום מגיס דהגסה בכלי ראשון כבישול, וקשיא לי אם כןהאלפס והקדירה שהעבירן מרותחין היאך מוציאין מהן בכף והלא מגיס, וי"ל דבהגסה ראשונה הוא דאיכא משום מבשל לגביקדירה מפני שמערב את הכל ואיכא משום קרובי בישולא אבל בשאר הגסות לא דמראשונה ואילך ליכא בקדירה משום מבשל, והיינו דמפרשינן טעמא דעססיות ותורמוסין משום מחתה בגחלים ולא אמרינן משום מגיס, והיינו נמי דמשהין על גבי כירהקטומה ולא חיישינן דלמא מגיס, אבל ביורה של סמנין הוא דאיכא משום מגיס דדרכן בכך להגיס תדיר כדי שלא יחרכו כדכתיבנא, וכן ראיתי להרמב"ן ז"ל שכתב דמסתבר ליה דליכא משום מבשל מהגסה ראשונה ואילך, ועוד יש לי לומר דכל דבשיל כמאכל בןדרוסאי ליכא משום מגיס, דהא מגיס משום מבשל הוא דמחייב וכיון שהגיע למאכל בן דרוסאי תו ליכא משום מבשל, וכעניןשאמרו בפרק כירה (מ' ב') בשמן למאן דאמר שמן אין בו משום בישול שמותר לתת אותו אפילו במקום שהיד סולדת בו

9. רא"ש שבת ג', י"א מתחלת דבריו עד "ה"ד יד סולדת"

ורש"י פירש לעיל גזירה שמא ירתיח קדירה שנצטננה כשירצה להטמינה וירתיחנה בתחלה באור ונמצא מבשל בשבת ופריך איהכי בין השמשות נמי נגזר דהא שבות מעליא הוי דהא איכא גזירת איסור דאורייתא וכן לעיל בפרק קמא (דף יח ב) גבי יורה עקורהדפריך והלא מגיס ופירש רש"י ובמבושל הוי בשול מדרבנן /מדבריו/ למדנו שאף בתבשיל שנתבשל ונצטנן שייך ביה בישול כיון שישבו משקה והא דאמרינן כל שבא בחמין לפני השבת שורין אותו בחמין בשבת היינו דבר יבש כגון תרנגולתא דרבי אבא לקמן בפרקחבית (דף קמה ב) ונראה לי להביא ראיה לדבריו מהא דתניא במסכת יו"ט בפרק המביא יין ת"ר אחד מביא האור ואחד מביאהעצים ואחד שופת את הקדירה ואחד נותן לתוכה מים ואחד נותן לתוכה תבלין אחד מגיס בה כולן חייבין אע"פ שאותו שנתןלתוכה מים נתחייב משום מבשל המגיס בה נמי חייב

משום מבשל אלמא יש בישול אחר בישול ואע"פ שהרתיח ואיכא למידחידעד שלא נתבשל כמאכל בן דרוסאי כל המקרב בישולו חייב ואחר שנתבשל כמאכל בן דרוסאי אפשר דאין בישול אחר בישולומסתברא דעד שלא הגיע למאכל בן דרוסאי כל המקרב בישולו חייב ואחר שהגיע למאכל בן דרוסאי אם נצטנן והרתיחו חייב כדפירש"י לעיל גבי שמא ירתיח והא דפריך בפרק קמא והלא מגיס אפילו ביורה רותחת איכא למימר סמנין לצבוע בהן צריך בישוללעולם אי נמי לאו משום בישול פריך אלא משום צובע כשהוא מגיס מכניס הסממנין בצמר

10. רמב"ם הל' שבת ג', י"א וראב"ד

אסור להכניס מגריפה לקדרה בשבת והיא על האש להוציא ממנה בשבת **ה** מפני שמגיס בה וזה מצרכי הבישול הוא ונמצאכמבשל **ו** בשבת, ומותר להחזיר מכירה לכירה אפילו מכירה שהבלה מועט לכירה שהבלה מרובה אבל לא מכירה לטמינה ולאמטמינה לכירה. +/השגת הראב"ד/ אסור להכניס מגריפה לקדירה והיא על האש להוציא ממנה. א"א הפריז על מדותיו שאסר אפי' להוציא מן הקדירה במגריפה

ומגיד משנה

אסור להכניס מגרפה לקדרה והיא על האש. יתבאר פ"ט שהמגיס חייב כמבשל וברייתא היא ביום טוב (דף ל"ד) פ' המביא כדיין ושם אכתוב דעת קצת מפרשים ז"ל שלא אמרו אלא בהגסה ראשונה וכאן נראה שרבינו כתב זה ממה שאמרו סוף פ"ק (שבת י"ח ב') ודילמא מגיס. ונ"ל שאין דברי רבינו אמורין במבושל כל צרכו דהתם ודאי אפילו מחזירן ע"ג האש ומבשולן פטור כמו שיתבאר פ"ט כיון שכן אין לגזור בהכנסת מגרפה אבל באינו מבושל ודאי יש לחוש לדעתו ז"ל שכתב פ"ט. ובהשגות א"א הפריז על מדותיושאסור להוציא אפילו מן הקדרה במגרפה עכ"ל. ומה שנ"ל כתבתי והוא שכל שאין בהגסה ממש חיוב הכנסת המגרפה מותר וכלשיש בהגסה חיוב אסור להכניסה ובפ"ט אכתוב עוד בזה

וכסף משנה מתחלת דבריו עד "כתב הרמ"ך

אסור להכניס מגריפה לקדרה בשבת והיא על האש וכו'. נ"ל שמ"ש רבינו והיא על האש לאו דוקא אלא כל שהעבירה מרותחתמעל האור היא על האש קרי לה וכן דעת הטור ורבינו ירוחם

ולחם משנה

אסור להכניס מגריפה וכו'. כתב הרב בעל מגיד משנה ויצא לו כן ממה שאמרו בגמרא (דף י"ח) וניחוש שמא מגיס וכו'. ובאמת שיש תימה בדברי רבינו דכיון דבגמרא מאי דגזרו ודילמא מגיס אפילו בעקורה מעל האש אמאי הצריך רבינו שיהיה על האש דהא מקושיית הגמרא משמע דבמגיס אפילו בעקירה חייב חטאת. והרב בעל מגיד משנה ז"ל כתב דכל היכא דבמגיס חייב בהכנסתה מגריפה אסור. ונראה דמה שאמרו בגמרא ודילמא מגיס הוא משום צובע כמ"ש שם התוס' וכיון דטעמא משום צביעה אפילו בעקירה איכא הך טעמא אבל כשהטעם הוא משום בישול אז בעינן שיהא ע"ג האש. ומה שאמר הרב המגיד כאן משום דכי היכידהתם בגמרא גזרו משום דאתי לידי הגסה הכא נמי כתב רבינו לא יכניס משום דאפשר דאתי לידי הגסה וזהו שכתב מפני שמגיסבה

11. חזון איש או"ח סימן ל"ז, אות ט"ו

טו) סימן ש"ח ס"ח א"ס לא נחשב כ"ל אין מוליחין צקף מהם כו', צרשצ"א י"ה צ' הוכיח דא"ס הגיס פעם אחת וכבר נחשבל כמז"ד אין איסור בהגסה, מהא דמוחר גרופה וקעומה לרצנן דחנניא ואסרי אינה גרופה, והלא צגמי אמרינן דאפי' יורה עקורה גזרינן דלמא יגיס וא"כ גם בקדירה ע"ג כירה גרופה ליגזור דלמא יגיס וע"כ דאחר הגסה ראשונה וכבר נחשבל כמז"ד אין משום הגסה, וכן הוכיח מהא דאמר בעססיות וחורמוסין שמא יחתה ולא אמרו שמא יגיס, אלא דאכתי לא מוכרע חי הטעם משום דאין הגסה אחר הגסה ולפ"ז המגיס הגסה ראשונה אחר שנתבשל כמז"ד חייב, או הטעם דכל שאינו משום בישול אין צו משום הגסה, ואפי' הגסה ראשונה, אבל קדם שנתבשל כמז"ד יש הגסה אחר הגסה והרשצ"א הביא דעת רמב"ן דאין הגסה אחר הגסה, ואפשר דדברי הרמב"ן בהגיס וחזר והגיס קדם שנתבשל כמז"ד אבל מודה הרמב"ן דלאחר שנתבשל כמז"ד כי הוכי שאין צו משום בישול אין צו משום הגסה, וכ"כ הרא"ש פ' כירה ס"י י"א דלאחר שנתבשל כמז"ד כשם שאין צו משום בישול אין צו משום הגסה, וכ"כ הר"ן בספ"ק, וכ"כ הת"מ פ"ג הי"א, ופי' קן גם דעת הר"מ, אלא שלפי דעת הר"מ פ"ט אף לאחר שנתבשל כמז"ד יש צו משום בישול והלכך יש צו משום הגסה, ולא מלינו מי שאסר הגסה לאחר שנתבשל כ"ל והרשצ"א כתב למנהג פשוט ליעול צקף מהקדירה, ואף שבלשון הר"מ פ"ג הוזכר על האש דיצר צהוב דצאינה גרופה אין מחזירין על גבה והלכך כשהעמיד עליה קידרה הייתה ורולה להחזיר אין לו הקנה שאם יעונה לא יהא רשאי לחזור את המותר ורולה ליעול צקף ולזה נקיט הר"מ בהוראת דין זה שהוא אסור, אבל אין נפקותא צין הוא על האש להעבירו

מטעם החשד דחם כיטענן כ"י מוחזק גם על גבי וטס עדיין מן כ"י
גם כשהעצירו אסור, וכ"כ הכ"י ב"ס שי"ח, חבל הל"מ כתב דדעת
הר"מ שאין צמגים משום צישול אלא כשהוא על האש וצמעה שמגים
מוקבלת הקדירה הכל חדש מן האש חבל כשהעצירה מעל האש אין
מגים מכלל הציסול ודברי הר"מ פכ"ח הי"ג מראין כן שהתנה
בשהיקת הריפות צען הפרור שחבא אחר שהעצירה מעל האש,
וע"כ בלא נחבשל כ"ל דאי נחבשל כ"ל גם על האש מותר ומ"מ לאחר
שהעצירה מעל האש מותר, וכל זה לפי דברי המ"מ להשוות דעת הר"מ
עם דעת שאר הראשונים ז"ל חבל סתימת דברי הר"מ דגם בציסול
כ"ל היורי דמ"מ גיסה צמעה שהיא על האש הוא ענין מחדש וריסוקו
חשיב צישול, והא דאמר בספ"ק שמא יגיס היינו משום לוצע, וכמו
שפי' הל"מ, ודברי הכלבו שהצ"ח צ"י סי' רנ"ג דאסור ליתן מים
המים לחוך הקדירה כ"ז שהיא על האש משום מגים וכל זמן שהיא
על האש חייב משום מגים הטובה לדברי הר"מ ומשמע דהיורי בנחבשל
כ"ל דאל"כ איכא גם משום צישול שהחם של כ"ר מבשל ואף שגם
השני חם מ"מ איכא הוספת צישול, חבל לפ"ז השאר קו' הרשב"ח
גמ' מהירין רבנן דהנניח בגרופה יותר משאינה גרופה הלא הדין
נותן שלא ישהה אף על גרופה אלא זה שנחבשל כ"ל וכבר אינה
לריכה גיסה או שחבא הקדירה עושה משום חשש שמא יגיס, ואחרי
שדעת הרמב"ן [לאחר גיסה ראשונה] והרשב"ח והרא"ש והר"ן דלאחר
שבשיל כ"ל שאין צו משום צישול אין צו משום מגים והמ"מ פי' גם
דעת הר"מ כן אפשר להקל בדבר, ואמנם בהגסה ממש בזמן שהוא
על האש ראוי לפרוש, אחרי שלדעת הר"מ היא מלאכה דאורייתא
כפי מה שפירשו הכלבו, מ"מ ליעול צקף שהוא רק מדרבנן כדמשמע
מ"י הר"מ אסור כ"י ונמנא כמבשל ומשמע שאינו מבשל ממש, וכ"ה
בהדיא צמ"מ, יש לסמוך להקל כש"פ אפי' כשהוא על האש וכמש"כ
הראב"ד, וצמ"כ כתב להתמיר ליעול צקף כל זמן שהוא על האש, אף
בנחבשל כ"ל, ונראה דצרוכה להשאיר הקדירה כשהיא על כירה
שאינה גרופה שאם יסלקה לא יוכל להחזיר, ואין לו תקנה אלא ליעול
צקף, אפשר להקל.

ונראה דלהני רבותא דסברי דכל שנחבשל כמב"ד [לדעת רשב"ח
וש"פ] או כ"ל [לדעת הר"מ והעור] אין איסור הגסה, אף
איסור דרבנן ליכא, אף צעומד על האש, אע"ג דלענין צישול אחר
ציסול אסור ליתן מבושל כ"ל על האש מדרבנן. החם איסורו מדין
שהי' שמא יתכה, חבל מדין צישול אין חילוק בין נותן כנגד המדורה
או נותן על האש, ולכן יש לתמוה על המ"מ דמשמע מדבריו דאע"ג
דנחבשל כ"ל אין צו משום הגסה מה"ת בין שהוא על האש ובין
שהעצירן מעל האש מ"מ בזמן שהוא על האש יש איסור דרבנן ואיסור
זה לא יאחזירו דורו דלרמב"ם על האש אסור חבל כי עומד על

12. שלחן ערוך ורמ"א או"ח שי"ח, ה"ח

האלפס והקדירה (קיג) שהעבירן מרותחין מעל גבי האור, אם לא נתבשל כ"צ אין מוציאין בכף מהם * (קיד) שנמצא מגיס ואיכאמשום מבשל ואם נתבשל (קטו) כל צרכו מותר <כב> אבל צמר ליורה אע"פ שקלט העין (קטז) מג אסור להגיס בו (פי' לנענע אותו בכף). הגה: מד ולכתחלה יש ליזהר * (קיז) <כג> אף בקדירה בכל ענין. (פסקי מהרי"ו)

ומשנה ברורה ס"ק קי"ג, ג. קי"ז

קיג) שהעבירן מרותחין - נקט שהעבירן לרבותא דאפי' בזה אסור כשלא נתבשל כל צרכו ובנתבשל כל צרכו אפי' עומד ע"גהאור מותר להוציא בכף כן משמע בב"י אבל בא"ר מסיק [קלו] דיש לאסור בזה קיז) אף בקדירה וכו' - אלא יהפוך הקדירה לקערה ולא יוציא בכף ועיין באחרונים דלא נהיגין להחמיר בזה דבאמת העיקרכמו שכתבנו מתחלה דמבושל כל צרכו אפי' להגיס מותר וכמבואר לקמן בסימן שכ"א סוף סי"ט והרוצה להחמיר יחמיר בהגסהממש אבל להוציא בכף אין להחמיר כלל בנתבשלה כל צרכה ואינה על האש